

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

4ο εξάμηνο

Διδάσκων: Μαρία Π. Καλογερά, Οικονομολόγος, MBA, Διδάκτωρ Διοίκησης Επιχειρήσεων

EMAIL επικοινωνίας: m.kalogera@go.uop.gr
Συνθηματικό : kalogerauop*1

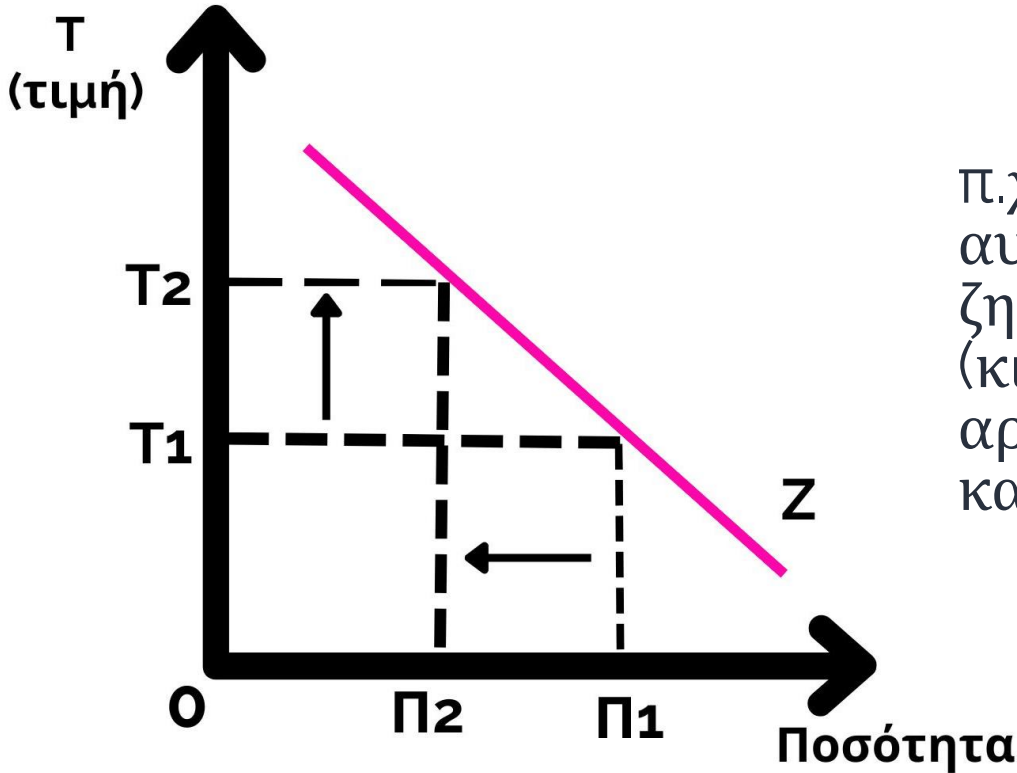
Τιμές αγροτικών προϊόντων-Ειδικά θέματα Ζήτησης

Ο όρος **ζήτηση** διαφέρει από τον όρο **ζητούμενη ποσότητα**, διότι ο πρώτος αναφέρεται σε μία συνεχή συνάρτηση ζητούμενων ποσοτήτων και αντίστοιχων τιμών, δηλαδή **σε όλη την καμπύλη ζήτησης** ενώ ο δεύτερος σε μία συγκεκριμένη ποσότητα που ζητείται σε μία συγκεκριμένη τιμή, δηλαδή **σε ένα σημείο της καμπύλης ζήτησης**.

Μετακίνηση πάνω στην ίδια καμπύλη ζήτησης συμβαίνει όταν υπάρχει μια μεταβολή στην τιμή του αγαθού όταν όλοι οι υπόλοιποι παράγοντες παραμένουν σταθεροί.

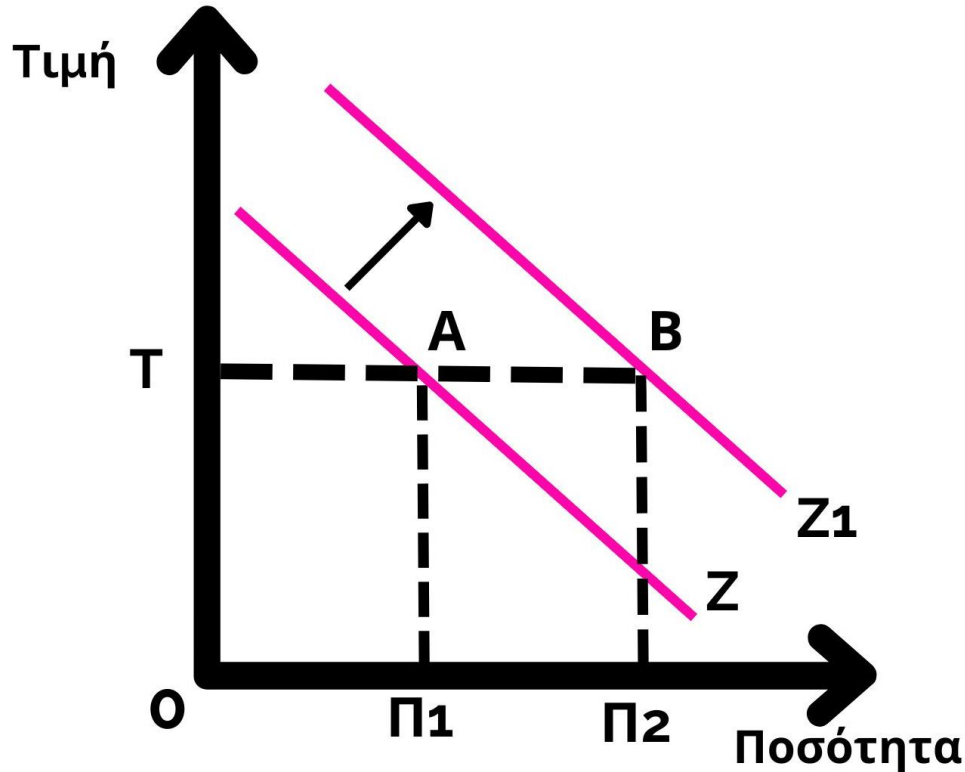
Τιμές αγροτικών προϊόντων-Ειδικά θέματα Ζήτησης

π.χ. εάν η τιμή ενός αγαθού αυξηθεί, η ποσότητα που ζητείται θα μειωθεί (κινούμαστε προς τα πάνω και αριστερά κατά μήκος της καμπύλης ζήτησης).

Τιμές αγροτικών προϊόντων-Ειδικά θέματα Ζήτησης

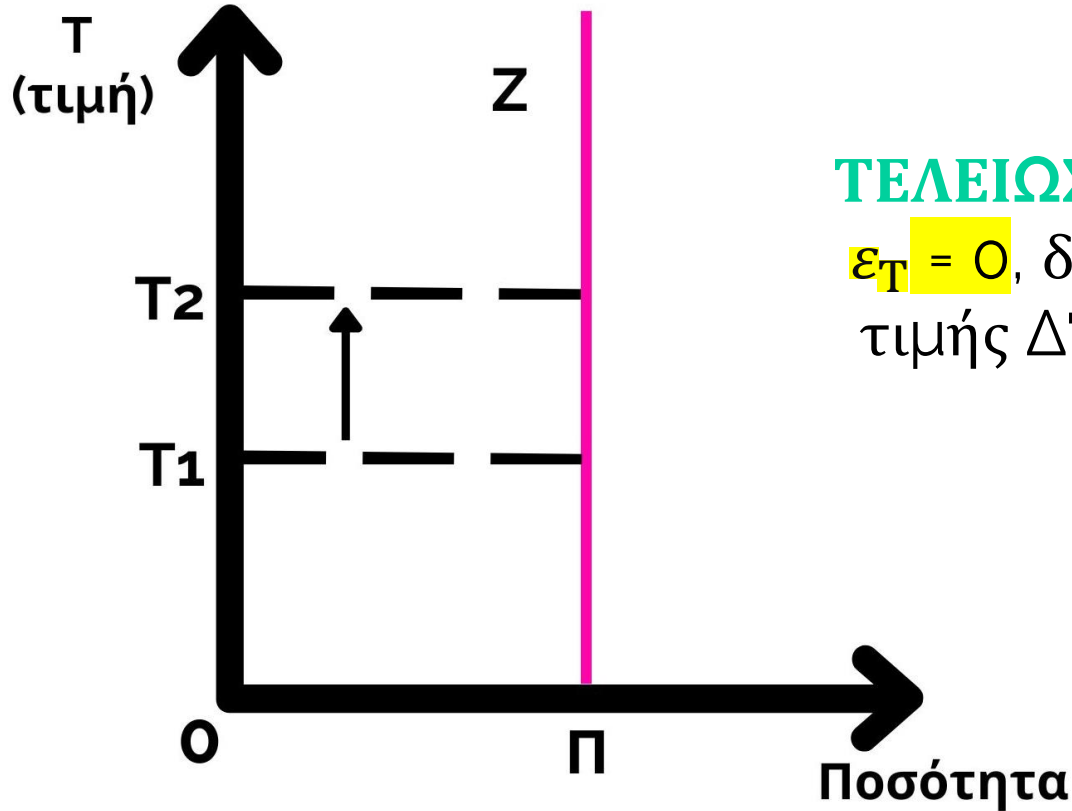

Η μετατόπιση της καμπύλης ζήτησης (είτε προς τα δεξιά είτε προς τα αριστερά) συμβαίνει όταν οι υπόλοιποι παράγοντες που επηρεάζουν τη ζήτηση, εκτός από την τιμή, μεταβάλλονται.

π.χ. αλλαγές στις προτιμήσεις, αν οι καταναλωτές αρχίσουν να προτιμούν περισσότερο το αγαθό, η καμπύλη ζήτησης μετατοπίζεται προς τα δεξιά.

Τιμές αγροτικών προϊόντων-Ειδικά θέματα Ζήτησης

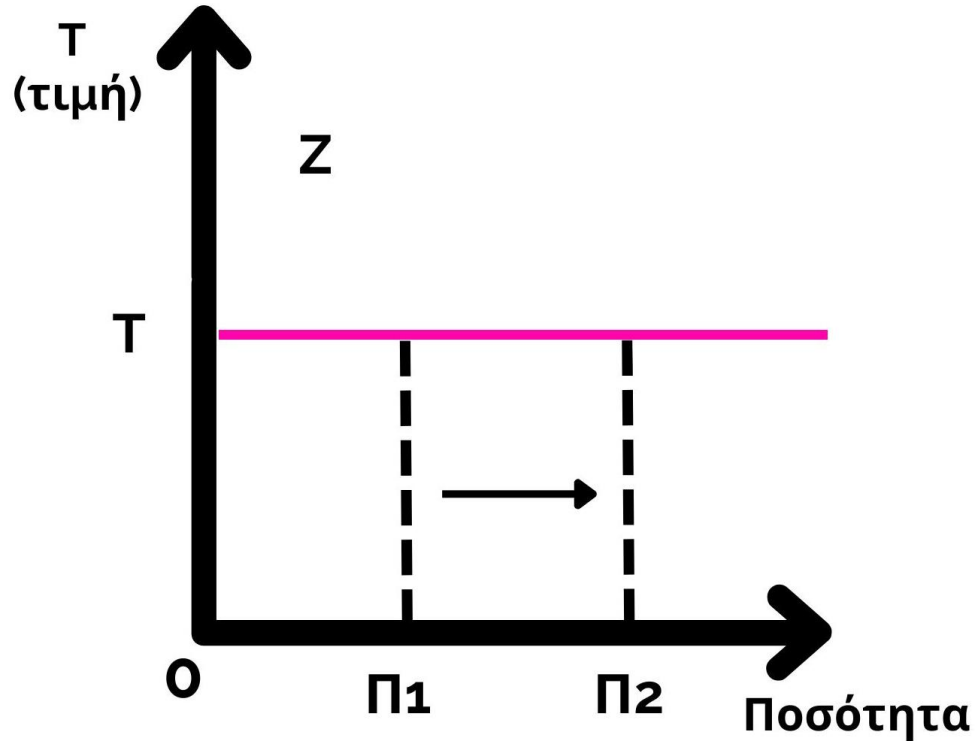

ΤΕΛΕΙΩΣ ΑΝΕΛΑΣΤΙΚΗ ΖΗΤΗΣΗ

$\epsilon_T = 0$, διότι σε μία μεταβολή της τιμής ΔT η ποσότητα παραμένει σταθερή $\Delta \Pi = 0$

Τιμές αγροτικών προϊόντων-Ειδικά θέματα Ζήτησης

ΤΕΛΕΙΩΣ ΕΛΑΣΤΙΚΗ ΖΗΤΗΣΗ

$\varepsilon_T = \infty$, διότι η μεταβολή της τιμής είναι $\Delta T = 0$ σε οποιαδήποτε μεταβολή της ποσότητας $\Delta \Pi$

Τιμές αγροτικών προϊόντων-Ειδικά θέματα Προσφοράς

Η προσφορά ενός αγροτικού προϊόντος μπορεί να διατυπωθεί με την παρακάτω μορφή συνάρτησης:

$$\Sigma_{\pi} = f(T_{\pi}, T_{\alpha}, T_{\varepsilon}, T, K, \Pi)$$

Όπου δείχνει ότι η Σ_{π} = προσφερόμενη ποσότητα του προϊόντος εξαρτάται από την T_{π} = τιμή του προϊόντος, τις T_{α} = τιμές των ανταγωνιστικών αγαθών, τις T_{ε} = τιμές των συντελεστών παραγωγής, το T = επίπεδο χρησιμοποιούμενης τεχνολογίας, τις K = καιρικές συνθήκες και την Π = κρατική πολιτική που εφαρμόζεται στο προϊόν.

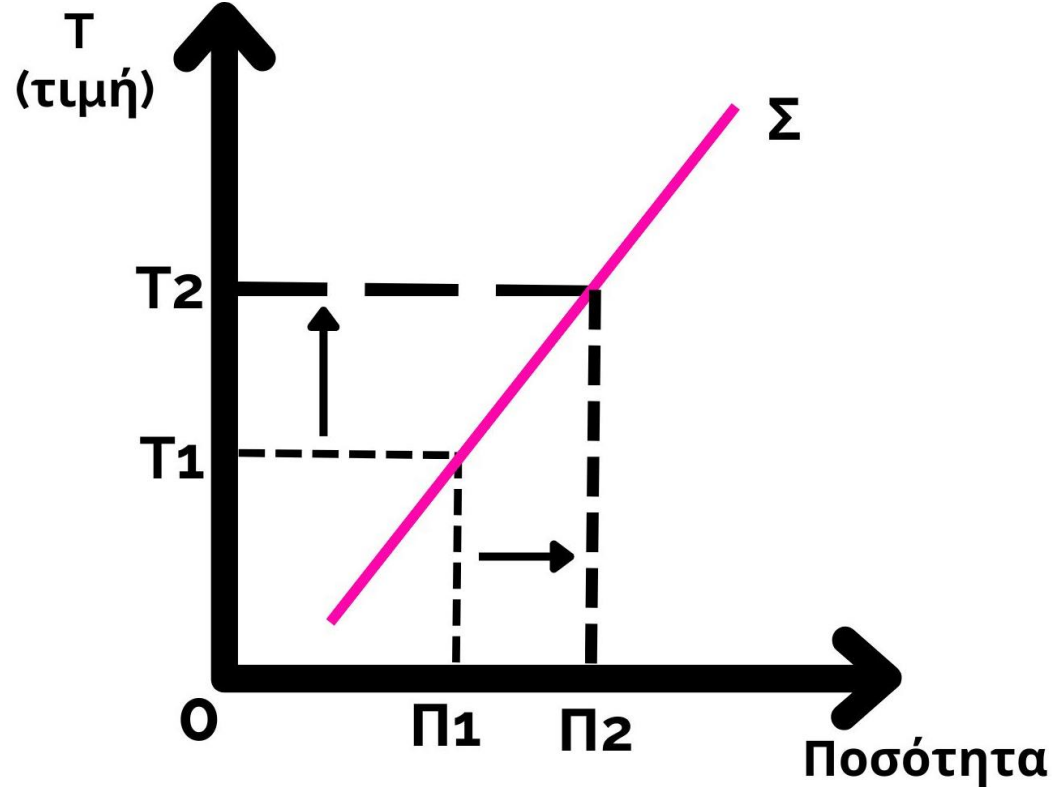
Τιμές αγροτικών προϊόντων-Ειδικά θέματα Προσφοράς

Ο όρος **προσφορά** διαφέρει από τον όρο **προσφερόμενη ποσότητα**, διότι ο πρώτος αναφέρεται σε μία συνεχή συνάρτηση προσφερόμενων ποσοτήτων και αντίστοιχων τιμών, δηλαδή **σε όλη την καμπύλη προσφοράς** ενώ ο δεύτερος σε μία συγκεκριμένη ποσότητα που προσφέρεται σε μία συγκεκριμένη τιμή, δηλαδή **σε ένα σημείο της καμπύλης προσφοράς**.

Μετακίνηση πάνω στην ίδια καμπύλη προσφοράς συμβαίνει όταν υπάρχει μια μεταβολή στην τιμή του αγαθού όταν όλοι οι υπόλοιποι παράγοντες παραμένουν σταθεροί.

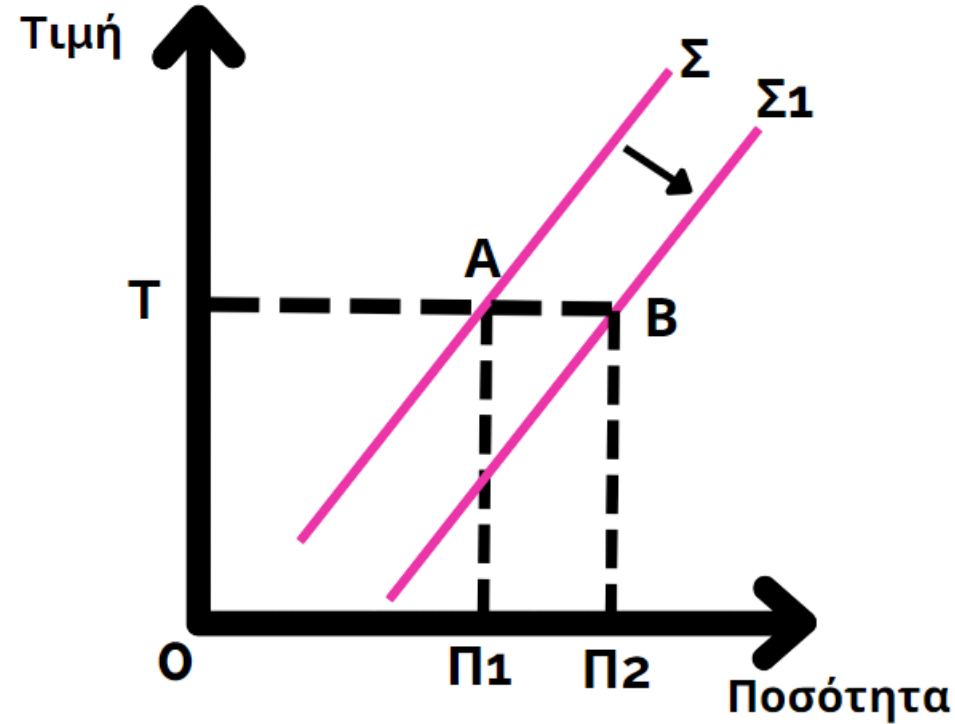
Τιμές αγροτικών προϊόντων-Ειδικά θέματα Προσφοράς

π.χ. εάν η τιμή ενός αγαθού αυξηθεί, η ποσότητα που προσφέρεται θα αυξηθεί (κινούμαστε προς τα πάνω και δεξιά κατά μήκος της καμπύλης προσφοράς).

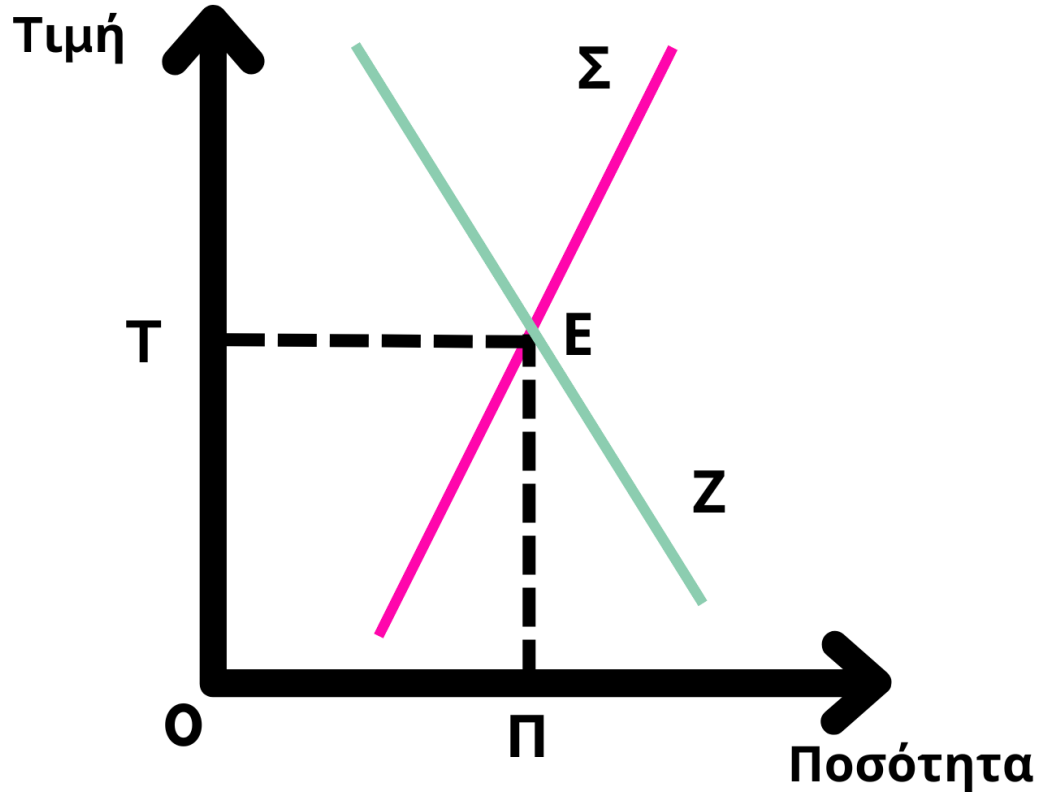
Τιμές αγροτικών προϊόντων-Ειδικά θέματα Προσφοράς

Η μετατόπιση της καμπύλης προσφοράς (είτε προς τα δεξιά είτε προς τα αριστερά) συμβαίνει όταν οι υπόλοιποι παράγοντες που επηρεάζουν τη προσφορά, εκτός από την τιμή, μεταβάλλονται. π.χ. αν υπάρξει τεχνολογική καινοτομία που μειώνει το κόστος παραγωγής, η καμπύλη προσφοράς θα μετατοπιστεί προς τα δεξιά, υποδεικνύοντας ότι οι παραγωγοί είναι διατεθειμένοι να προσφέρουν περισσότερη ποσότητα σε κάθε επίπεδο τιμής.

Σχηματισμός τιμών βάσει της προσφοράς & της ζήτησης

Στην **τιμή ισορροπίας** (σημείο Ε) εξισορροπούνται οι προσπάθειες των πωλητών για υψηλότερες τιμές και των αγοραστών για χαμηλότερες τιμές. **Οι επιθυμίες των αγοραστών και των πωλητών συμπίπτουν** αφού πάνω από αυτή την τιμή δεν θέλουν να αγοράσουν οι καταναλωτές και κάτω από την τιμή αυτή δεν θέλουν να πωλήσουν οι πωλητές.

Στρατηγικές Εμπορίας Αγροτικών προϊόντων- Διαφοροποίηση Τιμών

1^η Προϋπόθεση

Οι αγοραστές αντιμετωπίζουν διαφορετική ελαστικότητα ζήτησης ως προς την τιμή

2^η Προϋπόθεση Διαφορετικές Αγορές

Με τεχνητούς τρόπους εμποδίζεται η μεταφορά του προϊόντος από την αγορά με τη χαμηλή τιμή προς αυτή με την υψηλή

Διαφοροποίηση Τιμών

Ο προσδιορισμός διαφορετικών τιμών για το ίδιο προϊόν που διακινείται σε καταναλωτές διαφορετικών τόπων κατοικίας ή διαφορετικών εισοδημάτων.

Νόμος της μίας τιμής

Νόμος της μίας τιμής: εάν το κόστος συναλλαγής είναι μηδενικό, η τιμή συναλλαγής πανομοιότυπων αγαθών θα πρέπει να είναι **ίδια μεταξύ διαφορετικών περιοχών**.

Στην πραγματικότητα το κόστος συναλλαγής δεν είναι ποτέ μηδενικό. Πάντα χρειάζεται χρόνος για ψώνια και χρήμα για τις μετακινήσεις.

Παράδειγμα: Οι τιμές στην πόλη είναι ακριβότερες από ότι στις αγροτικές περιοχές. Όμως, οι κάτοικοι της πόλης αγοράζουν τα περισσότερα αγαθά από την πόλη για να αποφύγουν τα υψηλά κόστη συναλλαγής (π.χ. βενζίνη ή χρόνος που απαιτούνται για να φτάσουνε στις περιοχές αυτές).

Αρχή της Αδιαφορίας

Με εξαίρεση τις περιπτώσεις που οι άνθρωποι παρουσιάζουν ασυνήθιστα γούστα ή ταλέντα, **όλες οι ενέργειες πρέπει να είναι εξίσου επιθυμητές**. Η **Αρχή της Αδιαφορίας** περιγράφει μια ισορροπία στην οποία οι άνθρωποι δεν έχουν κίνητρα να μεταβάλλουν τη συμπεριφορά τους.

Με βάση την αρχή της αδιαφορίας οι τιμές δεν μπορούν ποτέ να υπερβούν το μεταφορικό κόστος ανάμεσα σε 2 περιοχές.

Αρχή της Αδιαφορίας - Παράδειγμα

Έστω ότι έχουμε 2 πόλεις, την Α και τη Β.

Η μεταφορά του σιταριού από το Α στο Β κοστίζει 0,50 ευρώ / συσκευασία.

Η συσκευασία στην Α κοστίζει 3,00 ευρώ ενώ στη Β 4,00 ευρώ.

Συνεπώς εφόσον μπορέσει κάποιος να αγοράσει από την πόλη Α και να το μεταφέρει στην πόλη Β για πώληση λογικά θα έχει κέρδος 0,50 ευρώ / συσκευασία.

Το φαινόμενο αυτό ονομάζεται εξισορροπητική κερδοσκοπία (arbitrage), η αποκόμιση δηλαδή κέρδους από τις διαφορές τιμών μεταξύ περιοχών.

Αρχή της Αδιαφορίας - Παράδειγμα

Μια τέτοια πρακτική όταν επαναλαμβάνεται έχει ως αποτέλεσμα το εξής:

Όσο αγοράζουν όλο και περισσότερο σιτάρι από την πόλη Α ωθούν την τιμή στην πόλη Α προς **αύξηση**, ενώ πουλώντας όλο και περισσότερο σιτάρι στην πόλη Β ωθούν την τιμή στην πόλη Β προς **μείωση**. Επομένως, η ψαλίδα κλείνει μέχρι το σημείο που θα μηδενίσει την εξισορροπητική κερδοσκοπία.

Οι άνθρωποι ακολουθούν τα κίνητρά τους, πράγμα που οδηγεί στις αλληλεπιδράσεις οι οποίες προκαλούν γρήγορες μεταβολές τιμών κι έτσι σύντομα οι διαφορές των τιμών επανέρχονται στα επίπεδα του μεταφορικού κόστους και ισχύει η Αρχή της Αδιαφορίας.

1.Αγορά Σιταριού στην Πόλη Α: Οι έμποροι αγοράζουν σιτάρι από την πόλη Α. Η αυξημένη ζήτηση οδηγεί σε αύξηση της τιμής του σιταριού στην πόλη Α.

•**Η αιτία:** Αυτό δεν αποτελεί απλώς κίνηση κατά μήκος της καμπύλης ζήτησης (η οποία θα συνέβαινε εάν άλλαζε μόνο η τιμή), αλλά **μετατόπιση της καμπύλης ζήτησης προς τα δεξιά.**

•**Συμπέρασμα:** Η καμπύλη ζήτησης για το σιτάρι στην πόλη Α μετατοπίζεται προς τα δεξιά λόγω της αυξημένης ζήτησης από τους εμπόρους. Αυτό προκαλεί αύξηση της τιμής του σιταριού στην πόλη Α.

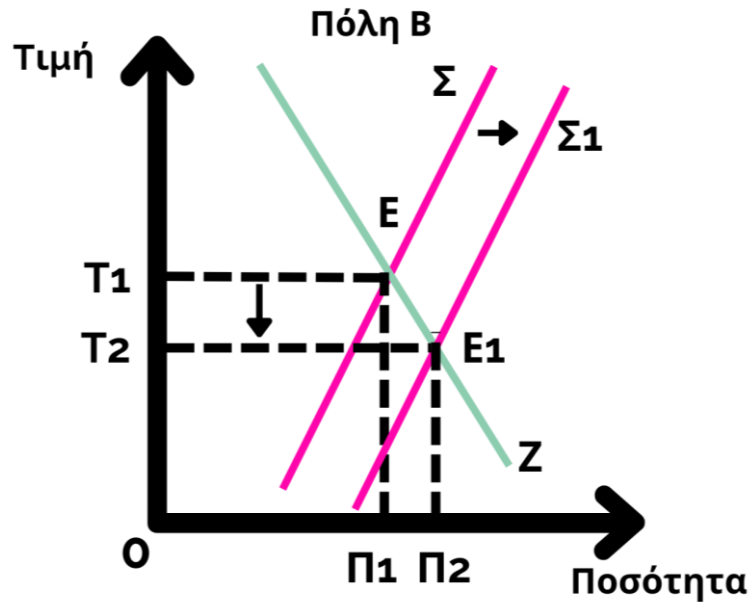
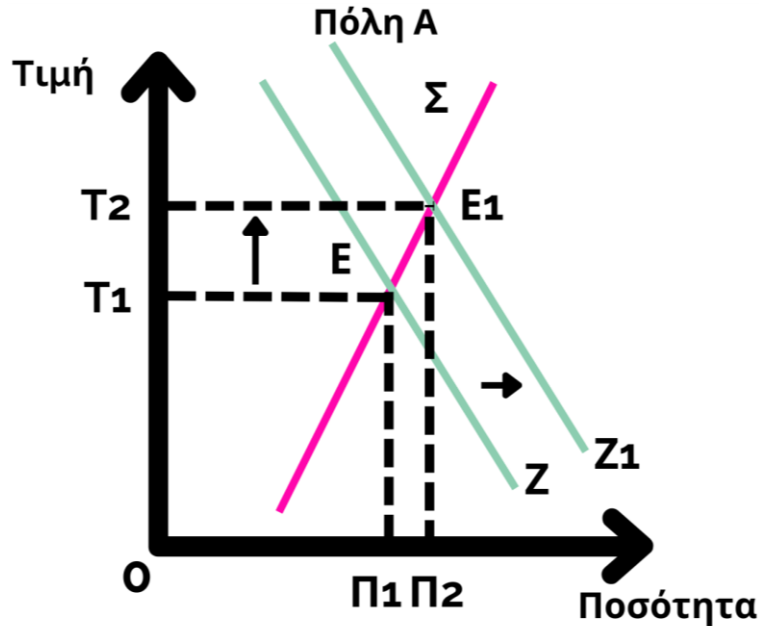
2. Πώληση Σιταριού στην Πόλη Β: Οι ίδιοι έμποροι πωλούν το σιτάρι που αγόρασαν από την πόλη Α στην πόλη Β. Η αυξημένη προσφορά σιταριού στην πόλη Β οδηγεί σε μείωση της τιμής του σιταριού εκεί, **καθώς η αγορά αντιδρά στην αύξηση της προσφοράς.**

•**Η αιτία:** Η αυξημένη προσφορά σιταριού στην πόλη Β προκαλεί μετατόπιση της καμπύλης προσφοράς προς τα δεξιά. Εάν θεωρήσουμε τη ζήτηση στην πόλη Β σταθερή, η αυξημένη προσφορά θα οδηγήσει σε μείωση της τιμής.

•**Συμπέρασμα:** Η τιμή του σιταριού στην πόλη Β μειώνεται λόγω της αυξημένης προσφοράς.

Συνοψίζοντας:

- **Αγορά στην Πόλη Α:** Μετατόπιση της καμπύλης ζήτησης προς τα δεξιά → Αύξηση τιμής.
- **Πώληση στην Πόλη Β:** Μετατόπιση της καμπύλης προσφοράς προς τα δεξιά → Μείωση τιμής.

Αρχή της Αδιαφορίας

Με βάση την αρχή της αδιαφορίας οι τιμές δεν μπορούν ποτέ να υπερβούν το αποθηκευτικό κόστος ανάμεσα σε 2 χρονικές περιόδους.

Έστω ότι η τιμή της σόγιας είναι $5,00\text{€}/\text{συσκευασία}$ και η αποθήκευσή της κοστίζει $0,10\text{€}/\text{συσκευασία}$.

Αν αναμένουμε η τιμή της σόγιας τον επόμενο μήνα να είναι $5,30\text{€}$ τότε θα αποθηκεύαμε τη σόγια προκειμένου να έχουμε κέρδος $0,20\text{€}$. Με την ίδια λογική όμως μπορεί να λειτουργήσουν πολλοί άνθρωποι και επομένως να αρχίσουν να αποθηκεύουν σόγια. Συνεπώς, σήμερα η διαθέσιμη ποσότητα της σόγιας θα είναι μικρότερη με αποτέλεσμα η τιμή της να αυξηθεί ενώ τον επόμενο μήνα θα υπάρχει μεγαλύτερη ποσότητα και άρα οι τιμές θα είναι χαμηλότερες.

Συνεπώς, οι τιμές θα αλλάζουν μέχρι το σημείο που η διαφορά μεταξύ των μηνών να ισούται με το αποθηκευτικό κόστος.

Αρχή της Αδιαφορίας

Άρα, η Αρχή της Αδιαφορίας υποδηλώνει ότι η διαφορά των τιμών ενός αποθηκευμένου σιτηρού σε διαφορετικές χρονικές περιόδους θα πρέπει να ισούται με το κόστος αποθήκευσης μεταξύ των περιόδων αυτών, με την προϋπόθεση ότι δεν υπάρχει νέα σοδειά εν τω μεταξύ.

Υπόδειγμα Ιστού Αράχνης

Το μοντέλο δείχνει πώς οι παραγωγοί, βασιζόμενοι στις τρέχουσες τιμές για να λάβουν αποφάσεις για τη μελλοντική παραγωγή, μπορούν να δημιουργήσουν κυκλικές και συχνά ασταθείς τιμές και ποσότητες στην αγορά.

Λειτουργία του Μοντέλου:

Απόφαση Παραγωγής: Οι παραγωγοί παρατηρούν την τρέχουσα τιμή και αποφασίζουν την ποσότητα που θα παράγουν για την επόμενη περίοδο.

Καθυστέρηση Παραγωγής: Η απόφαση για την παραγωγή λαμβάνεται τώρα, αλλά η παραγωγή και η διάθεση στην αγορά γίνονται στην επόμενη περίοδο.

Υπόδειγμα Ιστού Αράχνης

Αγορά και Τιμή: Η παραγόμενη ποσότητα εισέρχεται στην αγορά στην επόμενη περίοδο και καθορίζει την τιμή βάσει της νέας ισορροπίας προσφοράς και ζήτησης.

Επανάληψη: Ο κύκλος επαναλαμβάνεται με τις νέες τιμές να επηρεάζουν τις αποφάσεις παραγωγής για την επόμενη περίοδο.

Υποθέσεις του υποδείγματος του ιστού της αράχνης:

1. Ύπαρξη χρονικής υστέρησης στην παραγωγή.
2. Οι παραγωγοί σχεδιάζουν τα μελλοντικά επίπεδα παραγωγής τους με βάση τις τρέχουσες τιμές.
3. Υποθέτουμε ότι οι καμπύλες προσφοράς και ζήτησης είναι γραμμικές.

Υπόδειγμα Ιστού Αράχνης – Παράδειγμα

2007: Μία διαταραχή της αγοράς π.χ. ανησυχία σε θέματα υγείας μειώνει τις τιμές κάτω από το σημείο ισορροπίας (P_{2007}).

Αποτέλεσμα: Οι αγελαδοτρόφοι αποφασίζουν να παράγουν μικρότερη ποσότητα από την ποσότητα ισορροπίας.

Με δεδομένο ότι χρειάζονται περίπου 2 χρόνια από τη στιγμή που μία αγελάδα θα γονιμοποιηθεί μέχρι τη στιγμή που το μοσχαράκι θα είναι έτοιμο για σφαγή έχουμε:

2009: Οι αναταραχές έχουν περάσει. Η Q_{2009} είναι μία μικρή ποσότητα και οι καταναλωτές ανεβάζουν την τιμή σε επίπεδα P_{2009} . Έτσι οι αγελαδοτρόφοι θα πρέπει εκ νέου να αποφασίσουν πόσες αγελάδες θα αναπαράγουν το 2011 (μία διετία μπροστά).

Υπόδειγμα Ιστού Αράχνης - Παράδειγμα

2011: Η ποσότητα Q_{2011} αντιστοιχεί σε μία τιμή μεγαλύτερη από την τιμή ισορροπίας επομένως προκειμένου οι καταναλωτές να αγοράσουν όλη την ποσότητα Q_{2011} θα πρέπει και η τιμή να πέσει στα επίπεδα P_{2011} (βλ. καμπύλη ζήτησης).

Συμπέρασμα: Το περίπλοκο μοτίβο τιμών που μοιάζει με **ιστό αράχνης** συνεχίζεται και στο μέλλον. Η τιμή χρειάζεται πολλά χρόνια για να επανέλθει στο σημείο ισορροπίας της.

